

Νέα παράσιτα σε οπωροφόρα

Автор(и): Боряна Катинова, Централна лаборатория по карантина на растенията

Дата: 08.08.2019 Брой: 8/2019

Το 2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε απόφαση για τη θέσπιση μέτρων για την πρόληψη της εισαγωγής και εξάπλωσης στην Ένωση του *Aromia bungii* (Faldernann), το οποίο προσβάλλει διάφορα φυτά ξενιστές του γένους *Prunus*. Η απόφαση λήφθηκε σε σχέση με την εμφάνιση αυτού του εντόμου στην Ιταλία και τη Γερμανία. Έχει διαπιστωθεί ότι θα μπορούσε να έχει απaráδεκτο οικονομικό, περιβαλλοντικό ή κοινωνικό αντίκτυπο σε ορισμένα καλλιεργούμενα είδη στο έδαφος της Ένωσης.

Το 2019, το είδος προτάθηκε για συμπερίληψη στο Παράρτημα Νο 1, Μέρος Α, Κεφάλαιο Ι της Οδηγίας 2000/29/ΕΚ, και ανάλογα στον Κανονισμό Νο 8 για τον Φυτοϋγειονομικό Έλεγχο. Μαζί του, προτάθηκαν δύο ακόμη είδη με δυνητικά επιβλαβή αντίκτυπο σε οπωροφόρα φυτά στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας - το *Oeomona hirta* (Fabricus) και το *Grapholita packardi* (Zeller).

Aromia bungii

Οικονομική σημασία

Στην Κίνα, το *Aromia bungii* είναι ένα έντομο της ροδάκινου και του βερίκοκου, αλλά έχει αποδειχθεί ότι αναπτύσσεται επίσης σε λεύκες, ελιές, ρόδια και άλλα. Είδη του γένους *Populus* και του γένους *Prunus* είναι ευρέως διαδεδομένα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε οπωρώνες, φυτώρια, πάρκα, ιδιωτικούς κήπους, οδικούς διαδρόμους και στη φύση. Τα καρποφόρα είδη έχουν μεγάλη οικονομική σημασία και εκτιμώνται ιδιαίτερα για τα μοναδικά αισθητικά και οργανοληπτικά χαρακτηριστικά των καρπών τους.

Η κοινωνική και οικονομική ζημία που προκαλείται από την εισαγωγή του *Aromia bungii* μπορεί να είναι σημαντική για ορισμένες περιοχές. Αυτό το έντομο είναι ικανό να καταστρέψει εξαιρετικά γρήγορα ολόκληρα δέντρα βερίκοκου, ροδάκινου και δαμάσκηνου (Gressitt 1942). Ορισμένα δεδομένα δείχνουν ότι υπό ευνοϊκές συνθήκες το είδος μπορεί να πολλαπλασιαστεί και να οδηγήσει σε απώλειες 30% στην παραγωγή καρπών (Liu et al. (1997), γεγονός που θέτει σε κίνδυνο την απώλεια τοπικών ποικιλιών και αποτελεί σοβαρή οικονομική ζημία για τους ιδιοκτήτες οπωρώνων, καθώς ο έλεγχος περιλαμβάνει κοπή μολυσμένων κλαδιών και την καταστροφή και απομάκρυνση ολόκληρων δέντρων.

Γεωγραφική κατανομή

Το είδος προέρχεται από την Ασία. Είναι διαδεδομένο στο Βιετνάμ, την Κίνα, την Ιαπωνία, την Κορέα, τη Μογγολία και την Ταϊβάν. Στην Ευρώπη έχει καταγραφεί στη Γερμανία, την Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Στις ΗΠΑ έχει ανιχνευθεί σε ξύλινο υλικό συσκευασίας.

Φυτά ξενιστές

Οι κύριοι ξενιστές είναι είδη του γένους *Prunus*, ιδιαίτερα το ροδάκινο (*P. persica*) και το βερίκοκο (*P. armeniaca*), σε μικρότερο βαθμό τα δαμάσκηνα (*P. domestica*) και τα γλυκά κεράσια (*P. avium*). Ρόδι (*Punica granatum*), λεύκα (*Populus alba*), κινέζικη λεύκα (*P. tomentosa*), ελιά (*Olea europaea*), λωτός (*Diospyros virginian*), κ.λπ.

Ζημιά

Сύμφωνα με κινεζικές πηγές, η ανάπτυξη αυτών των εντόμων διαρκεί 2–4 χρόνια, ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες. Διαχειμιάζουν σε σήραγγες κάτω από τον φλοιό των δέντρων. Οι ενήλικες εμφανίζονται στις αρχές Ιουλίου και γεννούν αυγά μέχρι τα μέσα του μήνα.

Οι προνύμφες του *A. bungii* προτιμούν παλιά δέντρα σε κακή κατάσταση ή μολυσμένα από βακτήρια ή μύκητες, αλλά μπορούν επίσης να επιτεθούν σε υγιή ή ελαφρώς κατεστραμμένα δέντρα. Οι ενήλικες αρχίζουν να τρέφονται στις αρχές ή στα μέσα Απριλίου, με κορύφωση από τον Μάιο έως τον Ιούνιο. Δημιουργούν σήραγγες (μήκους 17–22 cm) στους κορμούς και τους μεγαλύτερους πλευρικούς κλάδους. Προτιμούν να τρέφονται κάτω από τον φλοιό και το ξύλωμα των δέντρων, σπάνια στον πυρήνα, γεγονός που οδηγεί σε απώλεια παραγωγής καρπών και εξασθένηση των δέντρων. Πολύ χαρακτηριστικά συμπτώματα της παρουσίας προνυμφών είναι οι νεκρώσεις στον κορμό και συσσωρεύσεις κοπριάς γύρω από το δέντρο, καθώς και μεγάλες οπές εξόδου.

Μορφολογία

Αυγά είναι μικρά, ασπριδερά, διαστάσεων 6–7 mm, που βρίσκονται σε ρωγμές του φλοιού των δέντρων. Τα θηλυκά γεννούν συχνότερα στους κορμούς των δέντρων, 30 cm πάνω από την επιφάνεια του εδάφους, αλλά έχουν βρεθεί αυγά και σε ρωγμές και πληγές σε μεγαλύτερους και μικρότερους κλάδους. **Προνύμφες** είναι λευκές έως κιτρινωπές. Στα πιο προχωρημένα στάδια ανάπτυξης φτάνουν σε μέγεθος 38–50 mm. Το σώμα τους είναι λευκωπό, τα στοματικά μόρια μαύρα, ο προθώρακας ακανόνιστα συμμετρικός με κοκκινωπές αποχρώσεις – αυτό το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό το καθιστά εύκολα αναγνωρίσιμο κατά την αναγνώριση. **Η νύμφη** είναι λευκωπή και βρίσκεται σε «φωλιά» στον πυρήνα του δέντρου. Τα τελευταία προνυμφικά στάδια και οι νύμφες μπορούν να επιβιώσουν για μήνες ακόμα και σε κομμένα δέντρα ή φυτικά μέρη μέχρι να φτάσουν σε πλήρη ωρίμανση (E Usciego, προσωπική επικοινωνία).

Ενήλικες είναι μαύροι, μήκους 23–40 mm, με γυαλιστερά έλυτρα και μια κόκκινη κηλίδα (αν και κάποιες μορφές μπορεί να είναι εντελώς μαύρες). Οι κεραίες είναι εύρωστες, μαύρες και ξεπερνούν σημαντικά το μήκος του σώματος στα αρσενικά, ενώ στα θηλυκά φτάνουν στο τέλος των ελύτρων. Τα σκαθάρια εκπέμπουν μια συγκεκριμένη οσμή που τα προστατεύει από θηρευτές.

Διαδρομές εισαγωγής

Σε μεγάλες αποστάσεις το έντομο μπορεί να μεταφερθεί με φυτικό υλικό, ολόκληρα φυτά τύπου μπονσαί, ξύλο και ξύλινο υλικό συσκευασίας από χώρες όπου έχει ανιχνευθεί το *A. bungii*. Η εισαγωγή φυτικού υλικού από την Ασία είναι ο κύριος λόγος εξάπλωσης του είδους – με αυτόν ακριβώς τον τρόπο εισήχθη στις ΗΠΑ και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Θεωρείται ότι το *A.bungii* μπορεί να πετάξει μόνο μικρές αποστάσεις – της τάξης των 560 έως 2.500 m, παρόμοια με το *Anoplophora glabripennis* (Motschulsky 1853). Ωστόσο, δεδομένου ότι είναι πολυφ